

یادداشت

مجتبی خاتونی

آسیای مرکزی و فرصت‌هایی که برای ما از دست می‌روند

منطقه‌ای که از غرب به دریای خزر، از جنوب به ایران و افغانستان، از شرق به چین و از شمال به روسیه محدود می‌شود را در مطالعات ژئوپلیتیکی با عنوان آسیای مرکزی می‌شناسیم؛ آنجا که کشورهای استقلال یافته در نتیجه فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی شامل قزاقستان، ازبکستان، تاجیکستان، ترکمنستان و قرقیزستان، هر یک به فراخ‌وزع علائق و منافعی که برای خود متصور هستند، مشغول کنشگری در مناسبات بین‌المللی قدرت بوده و البته به زحمت می‌توان نامی از آن‌ها در فهرست مثلاً ۱۰ نقطه یا کشور خیرساز پیدا کرد!

امری که بیش از هر چیز، ناشی از سرشت و بافت طبیعی، سیاسی و ژئواکونومیک آن‌هاست؛ منطقه‌ای با ثروت‌های فراوان طبیعی از نفت و گاز، تا اورانیوم و لیتیمو! و حالا به این فهرست، فلزات گرانبها و کمیاب را هم اضافه کنید. میهمان اول عبارت خواهد بود از ایالات متحده آمریکا... روسیه در شمال خود را میراث‌دار شوروی می‌بیند و چین در شرق، اشت‌های سیری‌ناپذیری در اقتصاد رو به رشد خود احساس می‌کند که در جهان پیرامون، سفره‌ای سهل‌الوصول‌تر از آسیای مرکزی نخواهد یافت!

ما نیز در جنوب، خود را برادر بزرگ‌تر فرهنگی این «ایستان»‌های همسایه می‌دانیم که حتی پسوند نام کشورهای خود را از فرهنگ و ادب پارسی به امانت دارند. حال و با این اوصاف، دونالد ترامپ متوهم که حتی در زادگاه خود نیویورک، بازی انتخابات را به یک «مهاجر رنگین‌پوست مسلمان چپ‌گرای سوسیالیست» باخته است؛ با تملق و چاپلوسی افرادی چون همتای ازبکستانی‌اش که او را «رئیس جمهور جهان» خوانده است؛ موضوع را جدی گرفته و سران پنج کشور مذکور را به کاخ سفید فراخوانده و ضمن اعلان عمومی برنامه‌ای بلندمدت برای جذب سرمایه‌های میلیارد دلاری حاصل از خام‌فروشی در ایستان‌های مذکور، برای منابع آن‌ها دندان تیز می‌کند. و این طمع فزاینده، در ادامه تنش اخیر با جمهوری خلق چین و موضوع ممنوعیتی که چینی‌ها برای صادرات عناصر کمیاب به آمریکا داشته‌اند، معنادارتر می‌شود. در ادامه این اشت‌های سیری‌ناپذیر، اما ترامپ برنامه‌ای جانی‌هم برای ایستاندان‌ان خودخوانده‌اش در آسیای مرکزی داشت؛ پیوستن به «پیمان ابراهیم»؛ اگرچه غالب آن‌ها، دارای روابط دیپلماتیک در بالاترین سطح یا رژیم جنایت‌پیشه صهیونیستی بوده‌اند اما گویا هدف اصلی از طرح این عادی‌سازی مجدد و مکرر، دست و پا کردن حداقلی از مشروعیت بین‌المللی برای باند غاصب فلسطین یا حداقل کاهش فشار جهانی روی آن‌هاست و نه بیشتر! نمایشی که ترامپ و تیمش به اجرای آن بسیار علاقه‌مند است. در این میان، اگر چه حتی صرف ادعا یا نمایش حضور یک عنصر نامطلوب مثل اسرائیل در حوزه نفوذ فرهنگی جمهوری اسلامی ایران امری غیر قابل تحمل خواهد بود، اما آنچه بیش از هر چیز ناراحت‌کننده و دردناک به نظر می‌رسد؛ عبارت است از فرصت‌های پرشماری که در این جغرافیای منحصر به فرد، از کف منافع و علائق ملی ما در فقدان یک راهبرد بلندمدت در نحوه تعامل با پیرامون خود از دست داده و می‌هیم؛ فرصت‌هایی که در چشم به هم زدنِ توسط روسیه، چین، آمریکا و حتی ترکیه و متأسفانه اسرائیل شکار می‌شوند.

نشست خبری

سخنگوی شورای نگهبان خبر داد

موافقت با حذف چهار صفر از پول ملی

آرش خلیل خانه | سخنگوی شورای نگهبان از موافقت این نهاد با لوایح حذف چهار صفر از پول ملی و حمایت از ایرانیان خارج از کشور خبر داد.
به گزارش قدس، هادی طحان نظیف در نشست خبری خود گفت: یک دوره گذار چند ساله برای اجرایی شدن این تغییر پیش‌بینی شده تا دست‌گام‌های مسئول به ویژه بانک مرکزی تمهیدات اجرایی این مصوبه را فراهم کنند و قاعدتاً در طول این مدت هم اطلاع‌رسانی لازم را انجام خواهند داد.
سخنگوی شورای نگهبان همچنین از بررسی لایحه حمایت از ایرانیان خارج از کشور در جلسه اخیر این نهاد خبر داد و اعلام کرد: با توجه به اصلاحات به عمل آمده در این مصوبه توسط نمایندگان ملت و رفع ایرادها و ابهام‌های آن، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

گزارش

سیدحسین حسینی | هفته هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در حالی فرارسیده که جمهوری اسلامی ایران، تازه از جنگ تحمیلی ۱۲روزه رژیم صهیونیستی سربلند بیرون آمده‌است؛نبردی که بار دیگر به جهانیان نشان داد قدرت دفاعی ایران نه در شعار، بلکه در میدان معنا می‌یابد. این رخداد، اهمیت راهبردی بازدارندگی فعال و نقش صنایع موشکی بومی را در صیانت از امنیت و اقتدار ملی آشکارتر از همیشه کرد؛ صنعتی که امروز به نماد اراده ملت ایران در مقابله با هر تجاوز و تهدید بدل شده است.

■ هوافضای سپاه، ستون بازدارندگی

سردار محمد اسماعیل کوثری، مشاور پیشین فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در گفت‌وگو با روزنامه قدس تأکید کرد: توانمندی موشکی و پهپادی امروز سپاه پاسداران، نتیجه سال‌ها تلاش و پیشتازی شهیدان

حسن تهرانی مقدم و حاجی‌زاده است و ایران توانسته در برابر رژیم صهیونیستی و آمریکا با اقتدار بایستد.وی با اشاره به شرایط آغازین انقلاب اسلامی و شرایط نظامی و موشکی کشور، گفت: در گذشته ایران موشکی در اختیار نداشت وزمانی که انقلاب به پیروزی رسید، بلافاصله ارتش بعث عراق به کشور حمله کرد و نظام استکبار با تقویت عراق در حین جنگ،

گزارش تحلیلی قدس به‌بهانه برگزاری کنسرت خیابانی «شب ایران» و رونمایی از مجسمه «شاپور دوم» در میدان انقلاب تهران

«ای ایران» بخوانیم

نباید فراموش کرد ایرانیت به عنوان یکی از ارکان نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، گاهی خواسته یا ناخواسته به بهانه‌های واهی و یا از روی کج‌فهمی یا حتی لج‌بازی کمرنگ می‌شود

■ ای ایران بخوانیم

تهران اکنون و در شرایطی که در کانون تهدیدهای غرب، خود به تنهایی به یک میدان جنگ روانی علیه دشمن تبدیل شده، با شعار «مقابل ایران دوباره زانو می‌زنید» مزین شد. همین میدان نمادین، شامگاه جمعه شاهد حضور انبوه مردمی بود که در قالب رویداد «شب ایران» گرد هم آمده و در رویدادی با رنگ و بوی کاملاً ملی، طی آن از مجسمه «شاپور دوم» و شکست «والرین» رونمایی شد. مجسمه زانو زدن والرین، امپراتور روم مقابل شاپور یکم شاه ساسانی اشاره به شکست روم در نبرد موسوم به ادسا دارد.

شاپور به افتخار پیروزی بر روم، دستور تراشیدن پیکره‌ای بزرگ را در دل «کوه رحمت» در «نقش رستم» و «تنگ چوگان» داد که وی را پیروزمندانۀ نشسته بر اسب نشان می‌دهد و امپراتور روم در مقابل وی زانو زده است.

تحلیل

گزارش‌های برخی مراکز خارجی و داخلی حاکی از افزایش صادرات نفت در نخستین ماه پس از اعمال اسنپ‌ک است

عبور نفت از مانع ماشه

باتوجه‌به تخفیف۵٫۱۰ درصدی نسبت‌به برنت، صادرات اکتر احتمالاً بین ۳/۹ تا ۳/۲ میلیارد دلار درآمد ناخالص ایجاد کرده‌است، مشابه درآمد ماه سپتامبر. به گزارش این اندیشکده طبق آمار TankerTrackers، چین همچنان خریدار اصلی تهران است و امارات متحده عربی دومین خریدار بزرگ، چین ۶/۹۰ درصد صادرات را خریداری کرده است و باقی حجم‌ها از مسیر امارات(۶/۷ درصد)، سنگاپور (۵/۱ درصد) و یمن(۴/۰ درصد) عبور کرده‌اند.

در همین حال خبرگزاری غیرنیز به نقل از وزارت نفت از افزایش صادرات نفت ایران خبر داد. به گزارش این خبرگزاری، بر پایه داده‌های رسمی وزارت نفت، صادرات ماهانه ایران از مرز ۶۶ میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه عبور کرده و میانگین روزانه ۲ میلیون و ۱۵۰ هزار بشکه را ثبت کرده است؛ رقمی که در ۱۵ماه گذشته بی‌سابقه بوده است. این جهش، نتیجه همزمان افزایش تولید و اصلاح مسیرهای فروش به شیوه غیرکلاسیک است؛ روندی که نشان می‌دهد هدف نفت ایران از وضعیت مقاومت صرف به مرحله بازسازی رسیده است.

و حقوقی و زمینه‌سازی برای تحریم‌های آمریکا را داشته است. چنان که تحریم‌های شورای امنیت پیش از این در سال‌های ۸۶ تا ۸۹ به صورت قطعنامه الزام‌آور مصوب شده بود اما تحریم‌ها عملاً از سال ۹۱ و با تصویب قوانین تحریمی در آمریکا و اعمال آن‌ها موجب فشار بر اقتصاد ایران شده بود. با این توضیح این کارشناسان معتقد بودند بازگشت تحریم‌های شورای امنیت اثر معنادار اقتصادی نخواهد داشت.

در چنین شرایطی اندیشکده بنیاد دفاع از دموکراسی (FDD) در گزارشی از افزایش صادرات نفت و میعانات ایران به ۲ میلیون و ۱۵۰ هزار بشکه در روز در ماه اکتبر (ماه میلادی گذشته) خبر داد. براساس گزارش این اندیشکده، تهران در این ماه حدوداً ۶۶/۸ میلیون بشکه نفت صادر کرد که میانگین روزانه آن ۲/۱۵ میلیون بشکه در روز بود، کمی بالاتر از سپتامبر. نفت خام بخش اصلی این حجم را تشکیل می‌داد با ۳/۹۳ میلیون بشکه در روز (۸/۸۹ درصد) به‌همراه نفت کوره با ۶/۱۹۳ هزار بشکه در روز (۹ درصد) و میعانات گازی با ۲۶ هزار بشکه در روز ۲/۱ درصد).

علی عبدی از کارشناسان ارشد حوزه نظامی هم در گفت‌وگو با روزنامه قدس تأکید کرد: در جنگ ۱۲روزه، هوافضای سپاه عملاً نهادی بود که مانع تحقق اهداف تهاجمی دشمن شد و اگر میراث تلاش‌های شهیدان حسن تهرانی مقدم و حاجی‌زاده نبود، جمهوری اسلامی ممکن بود با سرکوب شدید و حتی تهدید اشغال زمینی روبه‌رو شود. وی با اشاره به شرایط حساس ابتدای درگیری‌ها گفت: در آن مقطع ما عملاً جز هوافضا چیز دیگری نداشتیم. گام اول دشمن سرکوب شدید راداری و پدافندی بود و اگر این فضا به‌سرعت پوشش داده نمی‌شد، ایران به جولانگاه نیروی هوایی دشمن تبدیل می‌شد و امکان داشت فرایند اشغال زمینی کشیده شود؛ وقتی راه باز و مانعی وجود نداشته باشد، دشمن تا انتها می‌آید، واقعاً معلوم نبود چه بلایی سر کشور می‌آمد. عبدی با برجسته‌سازی نقش موشک‌ها و سامانه‌های هوافضای سپاه در محادلات میدانی افزود: به‌منظرم تنها میدانی که مانع پیروزی دشمن شد، فضا بود؛ سایبری و سایر مؤلفه‌ها نقش مکمل داشتند اما آنچه مستقل و تعیین‌کننده عمل کرد، توان موشکی و هوافضایی بود. او به دستاوردهای عملیاتی سپاه اشاره و اظهار کرد: محصولات بومی امروز حاصل سال‌ها

چند پرسش هم از نهاد‌های مسئول مطرح است. این مطالبه که صدا و سیما به عنوان رسانه ملی در کنار ساخت سربال‌های دینی، برای ساخت فیلم از تاریخ غنی کشورمان آستین‌ها را بالا بزند اقدام عجیبی است؟ شخصیت جومونگ در ذهن کودک و نوجوان ما حک شود بهتر است یا کوروش، داریوش، رستم و دیگر نوابغ تاریخی و اسطوره‌ای خودمان؟ پرداختن به مسائل ملی علاوه بر ایجاد روحیه حماسی، دسیسه دشمنان برای ایجاد دوگانگی و قرار دادن ایرانیت مقابل اسلامیت در درون نظام راهم خنثی می‌کند.

یالینکه وقتی ترکیه و جمهوری آذربایجان، در مسیر تاریخ‌سازی دروغین برای خود، مفاخر علمی و تاریخی و صنایع و بازی‌های بومی واجدادی ما را به نام خود سندی‌زنند این‌که از حاکمیت صدایی بلند شده و مقابل آن‌ها بایستند خواسته عجیب و غریبی نیست و نه تنها دشمن را از دست‌اندازی دوباره به تاریخ مایرخنر می‌دارد بلکه سبب تقویت روحیه ملی شده و مردم را پشتوانه حاکمیت قرار می‌دهد.

■ نمایشی که دشمن را می‌ترساند

میهن دوستی در کلام پیشوایان دینی ما بسیار مورد تأکید است. حُبّ الوَطَنِ مِنْ الْأَیْمَان به معنای «دوست داشتن وطن از ایمان است»، جمله‌ای مشهور و منسوب به حضرت محمد(ص) است. حضرت علی(ع) نیز می‌فرمایند: «عُمَرْتُ الْبُلْدَانُ یَحُبُّ الْأَوْطَان» «کشورها با میهن دوستی آباد شده‌اند» (میزان الحکمه، ج ۱۴، ص ۶۸۷). اگر رسانه‌های معاند یک کارکرد داشته باشند، آن هم از بین بردن هویت جمعی و اخلاق عمومی و نهایتاً از بین بردن جامعه منسجم است. وقتی خروجی رسانه‌ای مانند اینترنت‌نشال از میان جمعیت انبوه پرچم به دست و سرودخوان حاضر در میدان انقلاب تهران، انتشار تصویر چند زن کم یا بدون حجاب است، مشخص است که دشمن بیش از هر کسی از چنین دست‌آفاتی هراس دارد و در مقابل تکلیف بر ما روشن است؛ با زتاب و برجسته کردن تاریخ پرشکوه کشور تا هر ایرانی مسلمان بر این پیشینه خودافتخار کند.

اما در نهایت درباره توطئه‌های این روزهای دولت ترامپ و تهدید کشور عزیزمان، او را به شنیدن هشدار و توصیه‌ای از فرانک مکزی، ژنرال چهار ستاره آمریکایی و فرمانده پیشین سنتکام جلب می‌کنم که با اشاره به همین تاریخ کشورمان می‌گوید: «ما هرگز ایران را آن گونه که باید، نشناخته‌ایم، ایرانیان تاریخی پرافتخار و غروری کهن دارند، ایران ناپدید نخواهد شد؛ هزار سال ایستاده و هزار سال دیگر هم خواهد ماند، وظیفه ما نابودی ایران نیست، بلکه یاد گرفتن چگونگی تعامل با قدرتی است که ماندگار است. ایران ضربه می‌خورد اما همیشه دوباره برمی‌خیزد، برای درک این مطلب به جنگ ایران و عراق مراجعه و آن را بررسی کنید...».

تلاش و ابتکار شهید تهرانی مقدم است. این کارشناس مسائل دفاعی کشورمان در شرح تجربه‌های میدانی گفت: در جنگ ۱۲روزه دیدیم که پدافند به‌زعم جهانیان قوی رژیم نتوانست مانع اصابت موشک‌های ایران شود؛ این امر نشان داد موشک‌های ما از جمله نمونه‌هایی که رسانه‌ای شد مثل «سجیل» و «عماد» کارآمدی عملیاتی بالایی دارند. به گفته عبدی، یکی از نقاط قوت جمهوری اسلامی تنوع و تکثر موشکی است؛ شهید تهرانی مقدم تنوعی در تولید موشک‌های ایجاد کرد؛ موشک‌هایی با سائیزها و بردهای مختلف با سر جنگ‌های متفاوت که امروز در دسترس است، حتی از بسیاری قدرت‌های بزرگ نیز کم‌نظیر است. همین تکثر سبب شد دشمن نتواند راه‌حل یک‌شبه‌ای برای مهار ما بیابد. وی همچنین درباره ادعاها و گمانه‌زنی‌ها در خصوص بردها و ظرفیت‌های آتی گفت: آنچه در جنگ استفاده شد الزاماً همه داشته‌های ما نیست و ایران هنوز سورپرایزهای زیادی برای مراحل بعدی دارد؛ عقلانی آن است که برخی ظرفیت‌ها تا زمان مقتضی محفوظ بماند. این کارشناس مسائل دفاعی به روند آزمون‌ها و به کارگیری موشک‌ها در درگیری اشاره و بیان کرد: در میانه جنگ، سپاه همزمان عملیات‌های کاربردی و آزمون محور انجام داد؛ موشک‌هایی که در شرایط میدانی آزمایش شدند، دقیقاً به اهداف تعیین‌شده خوردند و نقش تعیین‌کننده‌ای در تغییر محاسبات دشمن داشتند.

■ **هنوز سورپرایزهای زیادی داریم**

علی عبدی از کارشناسان ارشد حوزه نظامی هم در گفت‌وگو با روزنامه قدس تأکید کرد: در جنگ ۱۲روزه، هوافضای سپاه عملاً نهادی بود که مانع تحقق اهداف تهاجمی دشمن شد و اگر میراث تلاش‌های شهیدان حسن تهرانی مقدم و حاجی‌زاده نبود، جمهوری اسلامی ممکن بود با سرکوب شدید و حتی تهدید اشغال زمینی روبه‌رو شود.

وی با اشاره به شرایط حساس ابتدای درگیری‌ها گفت: در آن مقطع ما عملاً جز هوافضا چیز دیگری نداشتیم. گام اول دشمن سرکوب شدید راداری و پدافندی بود و اگر این فضا به‌سرعت پوشش داده نمی‌شد، ایران به جولانگاه نیروی هوایی دشمن تبدیل می‌شد و امکان داشت فرایند اشغال زمینی کشیده شود؛ وقتی راه باز و مانعی وجود نداشته باشد، دشمن تا انتها می‌آید، واقعاً معلوم نبود چه بلایی سر کشور می‌آمد. عبدی با برجسته‌سازی نقش موشک‌ها و سامانه‌های هوافضای سپاه در محادلات میدانی افزود: به‌منظرم تنها میدانی که مانع پیروزی دشمن شد، فضا بود؛ سایبری و سایر مؤلفه‌ها نقش مکمل داشتند اما آنچه مستقل و تعیین‌کننده عمل کرد، توان موشکی و هوافضایی بود. او به دستاوردهای عملیاتی سپاه اشاره و اظهار کرد: محصولات بومی امروز حاصل سال‌ها